

Силабус курсу «Теорія і практика перекладу»

Освітній ступінь: Бакалавр
Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність: 242 «Туризм»
Освітньо-професійна програма: «Туризм»
Кількість кредитів: 9
Рік підготовки: 3, 4
Компонент освітньої програми: обов'язковий
Мова викладання: німецька

Керівники курсу:

Доцент кафедри міжнародних комунікацій, к. філол. н. Жовтани Руслана Ярославівна

Контактна інформація – ruslana.zhovtani@uzhnu.edu.ua +380509494236

старший викладач кафедри міжнародних комунікацій Голомідова Леся Василівна

Контактна інформація – lesja.holomidova@uzhnu.edu.ua +380509668421

Опис дисципліни

Метою курсу «Теорія і практики перекладу» є набуття здобувачами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності в контексті професійної спрямованості у двох напрямках : з іноземної мови на українську і з української на іноземну.

Предметом вивчення дисципліни «Теорія і практика перекладу» є особливості двостороннього перекладу тексту (з іноземної мови на рідну й навпаки) на основі базових знань теорії перекладу, різних видів і типів перекладу з урахуванням, лексичних, граматичних, фонетичних і стилістичних аспектів.

Завдання – набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу: повний письмовий переклад текстів публіцистичного, наукового, офіційно-ділового стилів за фахом, зокрема документів професійного характеру; письмовий і усний реферативний і анотований переклад текстів публіцистичного й наукового стилів (статей, монографій, виступів фахівців з фаху студентів, державних і громадських діячів тощо). Додатковим завданням є розвиток навичок і умінь у чотирьох основних видах мовленнєвої компетенції іноземною мовою у межах фахового спрямування.

Навчальний контент

5-й семестр

Модуль 1

Тема 1. Предмет теорії перекладу.

1. Поняття про переклад.
2. Короткий екскурс в історію європейського й українського перекладознавства
3. Роль перекладу в розвитку світової культури та зміцненні міжкультурного спілкування.
4. Перекладознавство як наука.
5. Структура перекладацького процесу.

Тема 2. Види перекладу.

1. Класифікація видів перекладу і проблема мовного посередництва в цілому.
2. Усний двосторонній переклад.
3. Машинний переклад.
4. Літературний переклад.
5. Дескриптивний і антонімічний переклади.
6. Основи послідовного й синхронного перекладів.

Тема 3. Еквівалент і еквівалентність у перекладі

1. Поняття «еквівалент» і «одиниця перекладу».
2. Ступінь еквівалентності на синтаксичному, семантичному та прагматичному рівнях. Повна й неповна еквівалентність у перекладі.
3. Типи еквівалентності.

Модуль 2

Тема 1. Лексикологічний аспект перекладу

1. Методи та шляхи передачі власних і географічних назв у залежності від їх походження та сфери функціонування.
2. Транслітерація. Чинні системи транслітерації.
3. Передавання назв компаній.
4. Шляхи передавання лексичного значення в інтернаціональній лексиці. Переклад інтернаціоналізмів, псевдоінтернаціоналізмів.

Тема 2. Складні групи лексики

1. Шляхи передавання значення національної лексики.
2. Переклад реалій і проблеми їх відтворення.
3. Способи, прийоми і методи перекладу ідіом. Переклад ідіом із яскраво вираженим національним компонентом.
4. Проблема відтворення фразеологічних одиниць у перекладі.
5. Допоміжні довідкові ресурси і засоби здійснення перекладацької діяльності.

6-й семестр

Модуль 3

Тема 1. Лінгвопрагматичний аспект перекладу

1. Способи передавання оціночної та емоційно-забарвленої лексики.
2. Переклад розмовних і діалектичних виразів та лексичних одиниць.
3. Переклад прагматичних ідіом
4. Проблема ввічливості та політичної коректності при перекладі

Модуль 4

Тема 1. Явище перекладацької помилки.

1. Типологія помилок.
2. Лексична безеквівалентність. Природа лексичної безеквівалентності
3. «Хибні друзі» перекладача.
4. «Пастки внутрішньої форми».
5. «Забуті значення» багатозначних слів.
6. Лексична алегорія.
7. Неспівзвучні географічні найменування.
8. «Лексичні пастки».
9. Способи, прийоми і методи уникнення помилок.
10. Передперекладацький аналіз тексту як діяльність спрямована на профілактику помилок перекладу.
11. Редагування перекладу як перекладацька діяльність.

7-й семестр

Модуль 5

Тема 1. Лексико-граматичний аспект перекладу

1. Адекватність і способи перекладу означеного й неозначеного артиклів.
2. Реалізація контекстуального значення у означеного артикля.
3. Переклад асиндетичних іменникових словосполучень.
4. Переклад дієслівних конструкцій та комплексів.
5. Шляхи та прийоми передавання перекладу інфінітивних конструкцій та комплексів.
6. Переклад віддієслівних предикативних комплексів.
7. Прийоми перекладу дієприкметникових конструкцій та комплексів.
8. Вираження модальності у перекладі.
9. Лексико-граматичне вираження модальності через модальні дієслова.
10. Еквівалентність перекладу модальних дієслів в іноземній та українській мовах.
11. Трансформація в процесі перекладу.
12. Граматичні та стилістичні процеси визначеної трансформації.
13. Шляхи передавання пасивного стану.

Модуль 6

Тема 1. Семантичний аспект перекладу

1. Поняття мовної одиниці.
2. Шляхи перекладу полісемії.
3. Засоби та прийоми перекладу мовних одиниць у тексті.
4. Лексико-семантичний, стилістичний та структурний аналіз мовних одиниць, концепту.

Тема 2. Переклад і функціональні стилі мовлення

1. Шляхи, засоби, аспекти та прийоми перекладу публіцистичних текстів і газетних статей, матеріалів масмедіа та інформаційних ресурсів Інтернет.
2. Специфіка перекладу офіційних документів.
3. Порівняльний аспект перекладу художньої і науково-дослідної літератури.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна	передбачає здатність розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, що формують туризмологію.
ЗК 4	Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
ЗК 5	Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.
ЗК 8	Здатність спілкуватися рідною та іноземною (ними) мовою (мовами).
ФК 2	Уміння застосовувати фахові знання на практиці.
ПРН 3	У контексті оволодіння фаховими компетентностями знати іноземною мовою основні форми і види туризму, а також вміти характеризувати їх.
ПРН 3	Вміти здійснювати їх класифікацію основних форм та видів туризму на основі їхніх ознак і особливостей.

ПРН 11	В процесі усної та письмової перекладацької діяльності вміти демонструвати навички володіння державною та іноземними (ною) мовами (мовою).
ПРН 11	Вміти ефективно застосовувати знання літературної мови та ділового (професійного) дискурсу на рідній та іноземній мові, а також демонструвати здатність до роботи в іншомовному середовищі.
ПРН 12	З метою конкурентоспроможності на ринку праці в сфері гостинності вміти застосовувати навички продуктивного іншомовного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
ПРН 12	Розвивати здатність демонструвати здобуті знання іншомовної комунікації у сфері туристичного бізнесу як в Україні, так і поза її межами.
ПРН 14	Крізь призму вивчення особливостей іноземної мови, її граматичної, лексичної, стилістичної й фонетичної систем розвивати здатність толерантно сприймати культуру та звичаї інших країн і народів.
ПРН 14	З метою порозуміння зі співрозмовником вміти широко застосовувати набуті знання щодо мовленнєво-культурних особливостей країн, мова яких вивчається

Літературні джерела

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова): підручник Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.
2. Кобякова І. К. Навчати перекладу: навч. посіб. Суми: СумДУ, 2013. 159 с.
3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2002. 280 с.
4. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: підручник Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.
6. Краснова Л. В. До проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору Дрогобич: ТзОВ «Вимір», 1997. 147 с.
7. Кучер З., Орлова М., Редчиць Т. Практика перекладу. Німецька мова. Вінниця: Нова книга, 2013. 504 с.
8. Міщенко Л. А., Турченко О. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу». Вінниця: Нова книга, 2003. 176 с.
9. Науменко А. М. Аналіз-зіставлення. *Нові підходи до вивчення й викладання філології у вищій школі*. Запоріжжя: ЗДУ, 1998. С. 51 – 66.
10. Щигло Л. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2015. 214 с
11. Klöpfer R. Die Theorie der literarischen Übersetzung: Romanisch-deutscher Sprachbereich. München: Finke, 1967. 140 S.
12. Koller W.: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. 4.Aufl. Wiesbaden; Heidelberg: Quelle, 1992. 343 S.
13. Latyschew L.K. Übersetzungslehre in Wort und Beispiel. Moskau, 1981.
14. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen: Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse. Heidelberg: Groos, 1991.
15. Sdun W. Probleme und Theorien des Übersetzens in Deutschland vom 18. bis zum 20. Jahrhundert. München: Hueber, 1967. 124 S.
16. Stolze R. Übersetzungstheorien: eine Einführung. Tübingen: Narr, 1994.
17. Übersetzungswissenschaftliche Beiträge. Probleme des übersetzungswissenschaftlichen

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, участь у міжнародних науково-дослідних заходах, практиках-стажуваннях).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Оцінювання

Семестр 5				
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	9	20	9	20
Презентація	-	-	1	10
Реферат	1	5	-	-
Індивідуальний проєкт	1	25		20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом:		100		100
Семестр 6				
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	9	20	9	20
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Індивідуальний проєкт	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом:		100		100
Семестр 7				
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 5		Модуль 6	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	9	20	9	20
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Індивідуальний проєкт	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом:		100		100

До силабусу додаються навчально-методичні матеріали з дисципліни, що знаходяться у відповідному контенті на системі електронного навчання Moodle